

1963

(Koncoročná schôdza v JRD)

Jednotné roľnícke družstvo malo vo februári v kultúrnom dome svoju obvyklú ročnú uzávierku. Predseda predstavil členom zúčastneným na schôdzi súvahu roku 1962, dosiahnuté výsledky, a následne účtovník JRD predstavil príjmy a výdavky minulého roka. Po tomto nasledovali pripomienky. Počas diskusie viacerí vyjadrili svoju nespokojnosť. Útočili na vedenie kvôli nespravodlivému posudzovaniu pracovných jednotiek. Nasledovala prudká výmena názorov. Keď sa členovia upokojili, predseda reagoval na ich výpady. Okrem iného poukázal na povrchnú prácu jednotlivých členov - nevykonávajú poctivo svoju prácu, tak v pestovaní, ak aj v starostlivosti o zvieratá. Výsledky vieme dosiahnuť a spoločné hospodárstvo zveľaďovať iba poctivou, oddanou a svedomitou prácou, ak zverené úlohy plníme tak, že si z nich vieme vybrať svoj podiel. Naším spoločným cieľom je – povedal predseda –, aby sa naše družstvo na pevných základoch ďalej posilňovalo, aby sme dosiahli čo najvyššiu hranicu a aby sme našim členom vedeli zabezpečiť oveľa vyššie pracovné jednotky. Vieme to dosiahnuť iba tak, že sústredíme našu silu a vôľu – povedal predseda.

(Schôdza Jednoty)

Jednota mala v kultúrnom dome svoju obvyklú ročnú členskú schôdzu. Vedenie predstavilo členom súvahu minulého roka, fungovanie Jednoty na okresnej úrovni. Spomenulo sa aj to, že okresné vedenie sa zaoberá plánmi do budúcnosti. Okrem iného sa v obci plánuje vybudovanie moderného pohostinstva. Obec potrebuje toto pohostinstvo, keďže sa tu nenachádza vhodné miesto na zábavu mládeže. Tanečné zábavy sa usporiadajú v kultúrnom dome, v ktorom by sa však v tom čase mali premietat' filmy. Mládež v záujme čo najskoršej realizácie pohostinstva zaujala na schôdzi jednomyseľné stanovisko a žiadala vedenie, aby ich požiadavku splnili čo najskôr, keďže takýto priestor na zábavu už v mnohých obciach existuje.

(Vymeranie pozemkov v súkromnom vlastníctve)

Na jar tohto roka znovu podrobili revízií pozemky v súkromnom vlastníctve. Prostredníctvom revízie zistili aj to, kto koľko pôdy používa. Kontrola bola potrebná aj z dôvodu, že viacerí spomedzi doterajších súkromných hospodárov už vstúpili do jednotného roľníckeho družstva, čím sa zmenila rozloha obrábanej pôdy. Súčasne sa kontrolovali aj vinohradnícke a domové parcely, keďže v poslednom čase bolo postavených viacero nových domov na pozemkoch, kde boli predtým polia – zastavané plochy znovu zmapovali.

(Promovanie Eleka Dojcsána)

Elek Dojcsán, účtovník tunajšieho JRD, ukončil štúdium na zootechnickej fakulte Poľnohospodárskej vysokej školy v Nitre a na jar tohto roka bol promován za inžiniera veterinárnej techniky. Dlhé roky bol účtovníkom JRD. Odtiaľto sa dostal na vysokú školu. Svojou vzornou a obetavou usilovnosťou sa zaslúžil o to, aby mohol svoje odborné vedomosti ďalej rozvíjať a aby aj naďalej mohol byť užitočným členom družstva.

Z členov JRD odišiel po dlhých útrapách Michal Dojcsán. Dlhý čas bol vedúcim tunajšej hydinarskej farmy. Svojou zdatnosťou a odbornými vedomosťami prispel k zvýšeniu počtu hydiny. Svoje povolanie v oblasti chovu hydiny vykonával svedomitou a odbornou starostlivosťou. Členom družstva sa stal takmer súčasne so zakladajúcimi členmi. Družstvo v ňom stratilo nenahradiateľného spolupracovníka. Zosnulý bol otcom inžiniera Eleka Dojcsána.

(Samovražda v Malom Kýre)

Tragický osud postihol člena družstva, Jána Újlakiho. V nestráženom okamihu sa obesil na povale svojho domu. Kým to jeho manželka zbadala, už v ňom nebol život. Zabil sa v dôsledku melanchólie. Bol vášnivým alkoholikom a svoj čin pravdepodobne vykonal pod vplyvom alkoholu. Už viackrát sa pokúšal podobným spôsobom zabiť, ale vážny úmysel nemal na vykonanie tohto činu. Ak ho karhali kvôli opitosti, vyšiel na povalu so zdaním, že sa obesí, vtedy za ním sledili alebo sa o neho vo

viacerých prípadoch ani nestarali - veď ich chcel iba vystrašiť, avšak teraz skutočne vykonal svoj čin - zabil sa.

(Ľudové divadelné predstavenie)

Miestne učiteľstvo predstavilo vydarené trojdejstvové ľudové divadelné predstavenie. Predviedli hru s názvom „Szökött katona” od Ede Szigligeti. Divadelnú hru na žiadosť obecnstva trikrát zopakovali. Amatérska garda pedagógov predstavila hru aj na vidieku. Príjmy z predstavení použili na vzdelávacie účely.

(Predstavenie členov Národnej fronty)

Predstavenie kandidátov národnej fronty sa udialo 19. mája v kultúrnom dome. Predstavili sa kandidáti slovenského národného výboru, okresnej rady, okresného súdu a miestneho národného výboru.

(Ďalšie vstupy do JRD)

V tomto roku sa vedenie MNV spolu s okresným národným výborom znovu pustilo do akcie, aby zvyšných súkromných hospodárov začlenili do JRD. Títo roľníci hospodáriaci na niekoľkých hektároch pôdy kŕčovito trvali na princípe súkromného hospodárenia. Niekoľkí uznali, že neexistuje iná a správnejšia cesta, ako je vstup do spoločného hospodárenia. V súčasnosti je v rukách súkromných roľníkov približne 420 hektárov pôdy, vrátane vinogradov.

(Odvolanie MNV)

23. októbra odvolali funkcionárov miestneho národného výboru - predsedu výboru, Ľudovíta Kántora a tajomníka MNV, Ľudovíta Mátéa. Títo dvaja funkcionári sa nevedeli zniest' kvôli rôznym názorovým rozdielom; vzájomne si vyčítali chyby, zanedbania a prechmaty, čoho dôsledkom bolo, že okresný národný výbor ich oboch odvolal z vedúcej funkcie obce a na ich miesto bol dočasne zvolený Michal Szládicssek traktorista a František Bolfa robotník. Predsedom MNV bol Michal Szládicssek, František Bolfa sa stal tajomníkom.

V nasledujúcom roku sa počas ich dočasného fungovania začali práce na škole s 9 ročníkmi a 18 učebňami.

(Záverečné slová kronikára do roku 1963)

A týmto som sa dostal ku koncu roku 1963. Kroniku som začal písať so slovami: „keď začínam písať kroniku našej obce, píše sa rok 1963. V tomto roku som bol miestnym národným výborom poverený na písanie kroniky; aby príbeh našej obce nezahŕňal iba súčasnosť, ale aby neskoršie generácie spoznali históriu obce aj z perspektívy minulých storočí. Kiež by sme aj my mali písomné pamiatky! Žiaľ, nezachovali sa, iba ústne podania - legendy dedené z generácie na generáciu. Ak sa kedysi niekto predsa len zaoberal históriou našej obce, jeho práca upadla počas storočí do stratena. Čo som vedel pozbierať, to sa snažím pre ďalšie generácie zachytiť podľa mojich skromných znalostí a najlepších schopností. XX. storočie a medzivojnové obdobie som opísal na základe vlastných zážitkov, skúseností, život a udalosti obce som načrtol v súlade s daným obdobím, dôveryhodne, veď som žil v tom čase, vtedy som vyrastal - som rodákom našej obce a aj moji starí rodičia odpočívajú na tunajších cintorínoch.

(Životopis kronikára)

Narodil som sa tu 30. júla 1898. Otec bol poľnohospodárom - maloroľníkom. Roky dospievania som do svojich 16 rokov trávil v rodnom dome. V roku 1915 počas prvej svetovej vojny som odišiel pracovať na železnicu – bol som traťovým robotníkom, neskôr som sa stal rušňovým topičom v topolčianskom depe. Aktívne som sa prvej ani druhej svetovej vojny nezúčastnil, keďže železnice ma oslobodili od vojenskej služby. Do školy – 4 základné ročníky som chodil vo Veľkom Kýre, štyri ročníky – z toho dve občianske v Mojmírovciach v tamojšej kláštornej škole. V roku 1919 som sa oženil. Moja manželka, Emerencia Veresová sa narodila v roku 1901. Máme dvoch žijúcich synov: Ernest a Ján. Jeden je farárom (dekan – farár) v Maďarsku, druhý veterinárom v nitrianskom kraji. Takmer štyridsať rokov som pôsobil v službách železníc. Počas druhej svetovej vojny som predával lístky na miestnej stanici. Počas Benešovej vlády v roku 1946 som bol prepustený z dôvodu, že som mal maďarské občianstvo a bol som teda nedôveryhodným občanom. (Vid' kapitolu o prenasledovaní Maďarov) Po oslobodení, keď moc prevzala komunistická strana, ma znovu zamestnali. Od roku 1957 som na dôchodku.

To by bol môj krátky životopis pre ďalšie generácie.

János Dojesán, kronikár